

Az 1848/49-iki iratok gyűjteménye 4 db. irattal, 32 kiáltvány-nyal és 3 db. röpirattal s költeménynyel gyarapodott.

A családi levéltárak között a Péchy család levéltára újabb küldemény folytán 17 db. XVIII., 577 db. XIX. századbéli okmány-nyal és 1 genealogiai feljegyzéssel összesen tehát 595 db.-bal gyara-
podott. Ezen iratokat a családi levéltár kiegészítése céljából Péchy Sándor honvédhuszár hadnagy küldötte be Dobos Kálmán nyugalma-
zott honvéd ezredes közvetítésével. A letéteményezett családi levél-
tárak számát növelte a kellemesi Melczer család levéltára, melyet
néhai Melczer István titkos tanácsos, végső óhajtásának megfelelő-
leg Melczer Gyula, mint a család ez idő szerinti feje helyezett el
örök letéteményeként intézetünkben.

A levéltárban a lefolyt évnegyedben 39 kutató 8219 db. iratot és 6 pecsétlenyomatot, összesen 8225 dbot használt. Külső használatra kiadatott 4 téritvényen 27 db. okirat.

Az újabb szerzemények feldolgozásán és beosztásán kívül teljesen feldolgoztatott a levéltár limbus még hátralevő anyaga, mely 4556 dbot foglalt magában. A gróf Széchenyi család levéltára a levéltár földszinti helyiségének egyik szobájában föllállított; az iratok számbavétele azonban későbbi feladatot fog képezni. Azon-
kívül a törzslevéltárnak nagy gyarapodása folytán szükségessé vált áthelyezése eszközöltetett, mely alkalommal az eddig külön felállított levelek a törzsanyaggal ideiglenesen egyesítettek, hogy az egész anyagot együttesen lehessen revizió alá venni. Ez a munka 1600-ig haladt előre. Folyamatban van jelenleg Kossuth Lajos levelezéssnek rendezése, továbbá a koltai Vidos család levél-
tárának feldolgozása.

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYLET KÖNYVTÁRA 1896-BAN.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet könyvtára 1896. évi állapotáról dr. *Ferenczi Zoltán* igazgató a következő jelentést terjesztette az egyesület évi közgyűlése elé:

I. Az 1896-ik évben a pontosan vezetett szerzeménykönyv adatai szerint a könyvtár gyarapodott vétel útján 208 (1895-ben 249), ajándékban 485 (1895-ben 560), köteles példányban 574 (1895-ben 491) kötettel és füzetrel, melyek mind be vannak vezetve a pontosan és napról-napra vezetett szerzeménykönyvbe. Összes gyarapodás ezek szerint 1267 kötet és füzet (1895-ben 1300, ez idén tehát 63 kötetrel és füzetrel kevesebb.) Könyveket ajándékoztak: Vallás-és közoktatásügyi miniszterium, a kolozsvári Ferencz-József-Tud.-Egyetem, a Magyar Tud. Akadémia, dr. Gyalui Farkas, Bölöny József, br. Bánffy Dánielné ó exc.-ja, Ungváry Vilmos, Szepeszy Lajos, a képviselőház elnöki irodája, Parádi Kálmán, Ajtai K. Albert, Márki Sándor, Böhm Mihály,

Simon József, Budapest sz.-főváros, a belügyminiszterium, Téglás Gábor, dr. Abt Antal, Győr város tanácsa, Katona-kör (Kecskemét,) a kolozsvári keresk. akadémia, dr. Finály Henrik, Veress Endre, dr. Szamosi János, a kolozsvári keresk. és iparkamara, a földművelésügyi miniszterium, Kolozsvár város tanácsa, Czerny Antal, dr. Kanitz Ágost, Hornyánszky Viktor, Fülel Szántó Károly, a m. kir. statisztikai hivatal, dr. Ferenczi Zoltán. Az adományok közül különösen kiemelendő a dr. Márki Sándor uré, a ki édes apja, Márki János emlékére a megboldogútnak könyvtárából 56 művet ajándékozott 118 kötetben. Kézirattárunk részére ajándékozta Ajtai K. Albert úr *A kolozsvári könyvkötő czéh jegyzőkönyvet 1809-től*, Gombos Ferencz úr *Articuli R. Transilv. usque 1652. Extractus articulorum R. Transilvaniae* és *Institutiones juris patriae Transilvaniae* köteteket, Éjszaky Károly úr *Mennyből jött levél*, Salamon Mária k. a. *Molnár György színházi engedélye* kéziratokat. De legkivált kiemelendő kézirattárunk gyarapodására az, hogy Szilágy megye főispánja, br. *Wesselényi Miklós* úr, a Wesselényi-család összes kéziratait és egész levéltárát örök letétképen az Erdélyi Múzeum-Egylet könyvtárának adta át és e levéltár elhelyezésére szekrényeket is csináltatott 180 frt értékben. Ennek rendezése a folyó év (1897) nyarán fog megtörténni. A könyvadományok legnagyobb része cserepéldány, melyek főképpen az orvos-természettudományi szakosztály kiadványaiért külföldről kerülnek könyvtárunkba. A vétel útján szerzett könyvekért kiadott egyletünk 1665 frt 81 krt, könyvköttetésre 520 frt 80 krt, a br. Wesselényi-család levéltára behozatalára 47 frtot, írószerekre 13 frt 59 krt, vegyes költségekre 185 frt 01 krt, összesen 2432 frt 21 krt.

A könyvtár 1896. évi működéséből kiemelendő főleg a millenáris kiállításon való részvétel. Ezen ugyan könyvtárunk sem vett részt önállóan, azonban mindazt felküldte, a mit a kiállítás igazgatósága kívánt a kiállítás történelmi részére. A pontosan vezetett kimutatás szerint fölment a történelmi kiállításra régi magyar nyomtatvány 108 drb, czimeres nemeslevél és oklevél 5 drb, kézirat 1 drb, kép 2 drb. E szerint tehát könyvtárunknak is van része abban az eredményben, hogy a történelmi csoportban egyletünk millenniumi nagyermet kapott. Továbbá a II. csoportban, választmányunk engedélyével, kiállítottuk könyvtárunk részéről egyletünk összes kiadványait 62 kötetben, diszes kötésekben, melyek ez alkalomra készültek, s melyekért egyletünk közhasznú tevékenységért kiállítási érmet nyert. Végül a kolozsvári keresk. és iparkamara felhívására monografiában kidolgoztam a kolozsvári nyomdászat történetét s ezzel kapcsolatban a kiállítás XV. csoportjában kiállítást rendeztem egyletünk választmányának engedélyével a kereskedelmi kamara által készí-

tett és utóbb egyletünknek ajándékozott 4 nagy szekrényben több mint 400 drb nyomtatványból, melyek által a kolozsvári nyomdászat fejlődését nyomdánként mutattam be. Ezek szerint tehát könyvtárunk több oldalúan és méltón vett resz a millennáris kiállításon.

A könyvtári munkálatokban a nyomtatványi rész feldolgozásában hátra semmi sincs s a kéziratár rendezésében két teljes szekrényt feldolgoztunk. E szerint e részben is előhaladás történt, s a ki tudja, hogy az mennyi munkával jár, nem is fogja keveselni.

II. Könyvtárunk használatáról a következő adatok szólnak. Az egyetem könyvtárával közös olvasóteremben 1896-ban 10 hó alatt megfordult 6110 olvasó, kikből egy hóra esik 611 olvasó s napjára 20—22. Könyvkivételre letettek az egyetemi hallgatók 680 indexet, helyi használatra kiadatott 1632 mű, házi használatra 1085. Könyvtárunk személyzetében 1896-ban az a változás történt, hogy a megürült dijnoki állást egyletünk választmányának beleegyezésével 1896 július 17-ikén Székely János úrral töltöttem be, kiben könyvtárunk derék munkaerőt nyert. A másik változás meg az volt, hogy engemet ő Felsője 1896 július 13-án a kolozsvári Ferencz-József-Tudományos-Egyetem könyvtára igazgatójának legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, ez által múzeum-egyletünknek pénztára lényeges könnyítést nyert.

A SZEGEDI SOMOGYI KÖNYVTÁR ÁLLAPOTA.

A »Somogyi Könyvtár« 14-ik, azaz 1896/97. évi állapotáról, a könyvtár használatáról, gyarapodásáról, a czimtározási munkálatok előhaladásáról *Reizner János* könyvtári igazgató a következő könyvomban sokszorosított jelentésben számol be.

Az olvasóterem a Szeged város által Magyarország ezredéves fennállásának emlékére épített közművelődési palota 1896. évi szeptember hó 6-ikán történt ünnepélyes felavatása s az ezen alkalommal ott kiállított tárgyaknak a Fodor-házban levő ideiglenes helyiségbe való visszavitele és elhelyezése miatt csak szeptember hó 24-ikén nyitattott meg, s a könyvtárnak és városi múzeumnak a közművelődési palotában való végleges áttelepítése miatt 1897. évi május hó 14-ikéig állott a közönség használatára.

A 180 látogató napon 2950 olvasója volt a könyvtárnak, a kik összesen 3123 munkát használtak.

A 2950 olvasó közül a délelőtti időszakban 54, hétfőn és csütörtökön pedig a délutáni 6—7 órai időközben 111 olvasó használta a könyvtárt.

A könyvtár havonkénti használatát a következő táblázat tünteti fel: